

Amtsblatt

der

Königl. Regierung zu Posen.

Dziennik Urzędowy

Królewskiej Regencyi

w Poznaniu.

N^{ro.} 8.

Posen den 20. Februar 1827.

— Poznań d. 20. Lutego 1827.

Allgemeine Gesefsammlung.

Powszechny Zbiór Praw.

Das 3te Stück der diesjährigen Gesefsammlung enthält unter:

Oddział 3ci tegorocznego Zbioru Praw zawiera pod

Nro. 1046. Allerhöchste Kabinetorder vom 31sten Januar 1827., wegen Regulirung des Preussischen Antheils an der Zentralschuld des ehemaligen Königreichs Westphalen.

Nro. 1046. Naywyższy rozkaz gabinetowy z dnia 31. Stycznia 1827. względem regulowania Pruskiego udziału w długi centralnym byłego Królestwa Westfalskiego.

Nro. 1047. Allerhöchste Kabinetorder vom 31sten Januar 1827., wegen des zu erlassenden präklusivischen Aufrufs zur Liquidation der von Preussen zur Regulirung übernommenen westphälischen Zentralschulden.

Nro. 1047. Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 31. Stycznia 1827., względem wydać się mającego wezwania prekluzyjnego do likwidowania westfalskich długów centralnych przez Prussy do uregulowania przeciętych.

Nro. 1048. Allerhöchste Kabinetorder vom 13ten Januar 1827., betreffend die Verichtigung des Besigtitels von den zum Retablisement der Stadt Magdeburg abgetretenen Domainengrundstücken.

Nro. 1048. Naywyższy rozkaz gabinetowy z d. 13. Stycznia 1827. tyczący się uregulowania tytułu possessyi gruntów dominialnych na restauracyą miasta Magdeburga odatapionych.

Nro. 61. D. P. J. Nro. 124. Januar d. J.

Betrifft das Kupferwerk des Herrn Dr. Lorek über die Preussischen Pflanzen.

Der Herr Dr. Lorek, Conrector der höhern Pädagogischen Schule in Königsberg, ist mit der Herausgabe eines Kupferwerkes beschäftigt, welches die sämmtlichen in Preussen wachsenden Pflanzen enthält, und sich nicht nur durch große Treue der Abbildungen, sondern, ungeachtet der Sauberkeit, durch einen ungewöhnlich wohlfeilen Preis auszeichnen wird. Besterer ist daburch möglich geworden, daß des Königs Majestät durch die Ansicht der Probeblätter sich Allerhöchste bewogen gefunden haben, den Herausgeber durch eine Gnadenbewilligung von 400 Rthlr. bei seinem mühevollen Unternehmen zu ermuntern und zu unterstützen.

Da das Werk, über welches in der hierunter mitfolgenden Ankündigung des Herrn Dr. Lorek und der dieselbe begleitenden Empfehlung des Herrn Medizinal-Raths Hagen das Nähere enthalten ist, besonders für Landwirthe, Forstleute und Schullehrer von praktischem Nutzen ist; so verdient dasselbe allgemeine Theilnahme und Unterstützung, welcher ich daher dasselbe hiermit empfehlen will.

Posen, den 7. Februar 1827.

Der Oberpräsident des Großherzogthums Posen.

Nro. 124. Stycznia r. b.

Względem dzieła rycinnego Pana Dr. Lorek.

Pan Doktor Lorek, konrektor wyższej szkoły mieyskiej w Królewcu trudni się wydaniem rycin miedzianych wszystkich roślin znajdujących się w Prusach: to dzieło nie tylko wiernością odcisków, lecz też pomimo piękności znacznych kosztów wymagających, miernością ceny zalecać się będzie; która ztąd szczególniey pochodzi, iż N. Pan przy oglądaniu odcisków zrobionych na próbę raczył łaskawie wydawcy przeznaczyć 400 Talarów dla zachęcenia go i wsparcia w tak mozołnem przedsięwzięciu.

To dzieło, o którym obszerniejsza wiadomość znajduje się w załączonem tu doniesieniu autora i przydanem zaleceniu Rady lekarskiego Hagen, szczególniey pożytecznem być mogąc gospodarzom, leśniczom i nauczycielom, zasługuje na wziętość i dobre przyjęcie; w tym celu ie polecam.

Poznań, dnia 7. Lutego 1827.

Naczelnny Prezes Wielk. Xięstwa Poznańskiego.

B a u m a n n.

Unkundigung eines Kupferwerkes
über die Preussischen Pflanzen.

Doniesienie o dziele naukowym zawierającym rycinę na miedzi wystawiające rośliny pruskie.

Um das Studium der Botanik dem Anfänger zu erleichtern, und besonders in unserm Vaterlande allgemeiner zu machen, habe ich die Herausgabe eines Kupferwerkes über sämtliche in Preussen wildwachsende, oder im Großen gebauete Pflanzen unternommen, und glaube, dadurch dem Wunsche manches Naturfreundes zu entsprechen, vorzüglich aber ein schon lange gefühltes Bedürfnis bei unsern Vaterländischen Schulen zu befriedigen. So viel ich weiß, giebt es noch für kein Land ein Werk, das alle Pflanzen desselben trenn und deutlich, wohlfeilen Preises darböte. Schätzbare botanische Abbildungen haben wir genug; aber ihre hoher Preis verhindert ihre allgemeine Verbreitung; sie sind größtentheils nur für den Kenner berechnet, und vereinzeln gewöhnlich die Pflanzen eines Geschlechtes in mehreren Bänden. Dadurch geht für die Anschauung der Hauptvortheil der Nebeneinanderstellung scheinbar gleicher und doch verschiedener Formen verloren. Ich hoffe, daß das hier angezeigte Werk Jedem in den Stand setzen wird, ohne vorkommende, lebende Pflanze bei einiger Aufmerksamkeit in diesen Abbildungen wieder zu erkennen, dadurch ihren dabei gefesteten Namen kennen zu lernen, und nun, durch Nachlesen in einer Preussischen Flora und Vergleichung der Beschreibung mit der vorliegenden Pflanze, sich ganz mit ihr bekannt zu machen. Oeftere Uebungen dieser Art würden dem Liebhaber der Pflanzenwelt die botanische Kenntnissprache geläufig machen, und ihn zum Studium der ausländischen Pflanzen vorbereiten. Aestern und Lehrer, die jetzt keine botanischen Kenntnisse,

Für Uatwienia nauki botaniki i rozpowszechnienia ięy w naszęy oyczyźnie, przedsięwziętem wydanie rycin miedzianych wystawiających wszystkie dziko rosnaące lub chodowane w Prusach rośliny, w nadziei, że się przez to niednemu botanikowi przysłuży, a razem zaradę niedostatkowi szkół oyczystych, na który się oddawna uskarżają. Nie wiem, żaden dotąd kraj nie posiada dzieła, któreby wszystkie iego rośliny dokładnie i wyraźnie wystawiało, a niską miało cenę. Mamy wprawdzie podostatkiem rycin botanicznych; ale wysoka cena przeszkodą jest ich rozpowszechnieniu; przeznaczone są powiększēy części dla znawców i zazwyczaj dzieła rośliny iednego rodzaju na kilka tomów. Tym sposobem niknie nayważniejsza korzyść, którą mieć można z zapatrywania się na będaące obok siebie podobne na pozór a jednak różne kształty. Mam nadzieję, że zapowiedziane ninieyszēm dzieło postawi kaźdego w stanie poznania w tych odciskach kaźdey żyjącej rośliny, ieżeli się uważnie nad nią zastanowie zechce; a znalazzsy przy nięy nazwisko, czytając w pruskięy Florze i porównywaając opis z widzianym odciskiem będać mógł gruntowną ięy powziąć znaćomość. Częste ćwiczenia tego rodzaju uatwilyby przyjacielowi roślin botaniczny igzny techniczny i przygotowały go do uczenia się poznawać rośliny zagraniczne. Rodzice i nauczyciele, którzy nieposiadaią kaźnych botanicznych wiadomości, i nie mają cza-

auch nicht Zeit oder Gelegenheit zu deren Erwerbung haben, werden auf diesem Wege vielleicht in kurzer Zeit ihren Kindern und Schülern, sowohl in der Schule, als in der freien Natur, eine nützliche, angenehme und würdige Beschäftigung in der Betrachtung der Werke Gottes darzubieten lernen.

Die etwa zwölfstachthundert Pflanzen Preussens, welche Herr Medicinalrath Dr. Hagen in seinen Schriften: „Preussens Pflanzen, Königsberg 1818“ und *Chloris Borussiae*, Kbn. 1819, aufzählt, enthalten die 23 ersten Linneischen Klassen und aus der letzten die Farrenkräuter. Darauf soll sich auch gegenwärtiges Werk beschränken, zugleich auch die neuern, seit der Herausgabe der genannten Werke gemachten Entdeckungen an gehöriger Stelle aufnehmen. Es würde zu kostbar und mithin dem Zwecke der allgemeinen Verbreitung hinderlich geworden seyn, wenn die Pflanzen in natürlicher Größe dargestellt worden wären. Sie sind deshalb in verkleinertem Maasstabe gezeichnet, bei jeder aber ist ein bemerkenswerther, oder ihren Unterschied von andern begründender Theil, gewöhnlich die Blüthe, in natürlicher Größe als Maasstab beigez. fügt, bei manchen, wo es nöthig war, z. B. bei den Gräsern, auch vergrößerte Abbildungen einzelner Theile. Die nähere Einrichtung siehet die Vorrede zum ersten Hefte an.

Die Gnade Sr. Majestät des Königs hat mich durch eine bedeutende Unterstützung in den Stand gesetzt, das großen Kostenaufwand erfordernde Werk zu beginnen, und der Weisheit mehrerer hohen Kenner und Naturfreunde hat mich ermuntert, auch im Allgemeinen Theilnahme zu hoffen. Ich beabsichtige demnach, dieses Werk in 12 Heften, jedes etwa 96 sauber colorirte Pflanzen enthaltend, allmählig

su do ich nabycia, na téy drodze w krótkim czasie znalazły się usposobionemi do dania dzieciom czy to w pokoju, czy w wolnem powietrzu, przyjemne, pożyteczne i godne zatrudnienie w rozważaniu dzieł natury.

Dzieła botaniczne Rady lekarskiego P. Dr. Hagen: „Rośliny Prus, w Królewcu 1818“ i „*Chloris Borussiae* Król. 1819.“ zawierają do 1150 roślin stanowiących 23 pierwszych klas Linusza, a z ostatnięz roślin paprociowe. Tyle obejmować też będzie i niniejsze dzieło, mieszcząc jednak na stosownych miejscach i nowsze odkrycia poczynione inż po wydaniu wspomnianych pism. Za nadto by to było kosztownie, a więc z celem rozpowszechnienia niezgodnie, gdybyśmy rośliny w naturalny chcieli wystawić wielkości. Dla tego są rysowane w zmniejszonym kształcie; przy każdej jednakże część godna szczególniejszey uwagi, lub którą się roślina od drugiej różni, tak np. kwiat, w naturalny zrobiona jest wielkości; a przy niektórych, gdzie tego była potrzeba, np. przy trawach, i większym od naturalnego kształcie ważniejsze znajdują się części. Obszerniejszą wiadomość o urządzeniu dzieła, podaje przedmowa do pierwszego oddziału.

Szczodroliwość N. Pana udzielając znacznego wsparcia postawiła mi w stanie rozpoczęcia dzieła znacznych potrzebującego kosztów, a zachęcania szanownych znawców i przyjaciół przyrodzenia robią nadzieję, że dzieło w powszechności dobre przyjęcie znajdzie. Zamierzylem więc sobie, wydawać je powoli w 12stu oddziałach po 96 czysto kolorownych roślin nie-

herauszugeben, damit dessen Anschaffung nicht schwer falle, und wähle zu dem Ende den Weg der Subscription. Man verpflichtet sich durch dieselbe für das ganze Werk von 12 Heften, und zahlt beim Empfange des ersten Heftes für dieses und für das zweite voraus, beim Empfang des zweiten für das dritte, so, daß für das 12te Heft, welches zugleich ein vollständiges Register aller Lateinischen und Deutschen Namen begleiten soll, Nichts bezahlt wird. Eine weitläufigere Beschreibung der einzelnen Pflanzen scheint mir nicht nöthig zu seyn, da man sie in den oben angeführten Werken des Herrn Medicinal-Rathes Dr. Hagen findet; sollte es indessen gewünscht werden, so können künftig einige Vogen Text zu den Kupfern in gleichem Format hinzukommen, damit das Ganze zusammengebunden und auf botanischen Wanderungen mitgenommen werden könne. Der Subscriptionspreis ist für jedes Heft 1 Rthlr. 20 Sgr. Der Ladenpreis wird künftig wenigstens um das Drittel höher seyn. Schularstalten, die aus mehreren Klassen bestehen, oder Liebhaber des Malens würden es vielleicht wünschenswerth finden, nicht colorirte Exemplare zu erhalten. Ich bin daher erbötig, nicht colorirte Hefte für 1 Rthlr. 5 Sgr. abzulassen, und bitte also bei der Subscription sogleich zu bemerken, ob colorirte oder nur schwarze Blätter verlangt werden.

Zu Ostern 1827 soll das erste Heft erscheinen und diesem jährlich 2 bis 3 folgen, so daß das Ganze in 5 Jahren beendigt seyn wird. Unterbrechung ist nicht zu befürchten, da die Pflanzen schon alle vollständig gezeichnet sind und nur noch des Stiches bedürfen. Auch habe ich mich E. Hochverordneten Ministerium der Geistlichen und Schulanlegenheiten verbindlich gemacht, im Falle ich das Werk nicht

szczyących, aby nabycie tego tém łatwiejszém uczynić: i obrałem do tego drogę Subskrypcyi. Subskrybenci obowiązują się do kupienia wszystkich 12 poszytów, płaćąc przy odbieraniu pierwszego razem i za drugi, a przy odbieraniu drugiego naprzód za trzeci, i tak następnie, a za 12ty którym razem nieseć w sobie spis wszystkich nazwisk łacińskich i niemieckich nic się niepłaci. Obszerniejszy opis szczegółowych roślin nie zdaie mi się być potrzebny; gdy go można znaleźć w wspomnianych dziełach Pana Rady lek. Dr. Hagen; gdyby sobie iednakże tego życzo- no, to mogą być przydane na kilku arkuszach opisy w tym samym formacie, aże- by całe dzieło na exkursye botaniczne brać można. Cena każdego poszytu iest Tal. 1. sgr. 20. (10 złot. pol.) Cena skle- powa przynajmniej o trzecią część bę- dzie wyższa. Szkoły z kilku klass się skła- dające, lub amatorowie malarstwa życzyć sobie może będą dostawać exemplarze nie- illuminowane; takowe ofiaruję się spuszczać po Tal. 1. sgr. 5. (7 złt. pol.); i pro- szę przy Subskrypcyi zaraz wymienić, czy kolorowany lub nie exemplarz przy- ślanym być ma.

Na Wielkanoc r. 1827. wydzie pierw- szy oddział, a potem rocznie po 2 lub 3, tak iż całe ukończone będzie w 5 latach. Przerwy nie ma przyczyny się obawiać, gdy rośliny wszystkie już są odrysowane i tylko czekają na wyrzynanie na miedzi. Zobowiązałem się prócz tego, w przypad- ku niemożności ukończenia przedsięwzię- tcy pracy, złożyć rysunki w wysokiem Mi-

Wzrośnięte, die Zeichnungen zu dessen Disposition zu stellen; und der Beifall, den ihnen dasselbe geschenkt, bürgt für dessen Verehrung auch in diesem Falle.

Die hiesige Unzersche Buchhandlung hat gesälligst die Beforgung der Subscription übernommen, und legt auf Verlangen ein Probe-Exemplar des ersten Heftes vor. Auswärtige belieben sich deswegen in portofreien Briefen an Herrn Unzer oder an mich selbst zu wenden.

Möge dieser erste Versuch in der Art, alle Pflanzen eines Landes darzustellen, die Jugend, so wie das reifere Alter, die Freuden lernen lehren, die uns die schönste Zeit des Jahres hindurch umgeben, und dadurch eine edle, dem Körper wie dem Geiste wohlthunende Beschäftigung allgemeiner machen.

Königsberg, den 20. Decembre 1826.

Dr. Lorek,
Burgkirchenplatz No. 2.

nisterstwie spraw duchownych i szkolnych; a pochwała, jaką od téj Magistratury odebrałem, ręczy za ukończenie dzieła i w tym nawet razie.

Księgarnia tuteysza Unzera obowiązała się zbierać Subskrypcyj, i żądającym pokazywać będzie próby z pierwszego poszytu. Proszę się przeto w tym interesie przez listy frankowane udawać do mnie lub do P. Unzera.

Oby to pierwsze usiłowanie stawienia przed oczy wszystkich roślin krajowych, dały poznać młodzieży i dojrzałszemu wiekowi uciechy, które nas w najpiękniejszej porze roku otaczają na wolnym powietrzu, i upowszechnić przez to rozrywkę tak szlachetną, a razem i ciała i duszy pożyteczną.

W Królewcu, dnia 20. Grudnia 1826.

Dr. Lorek,
mieszkający na ulicy Burgkirchenplatz No. 2.

Das vom Herrn Doktor Lorek angekün- digte Kupferwerk, welches sämmtliche im Königr. Preussen aufgefundenen Pflanzen enthält und dessen erstes Heft auf Ostern k. J. geliefert werden soll, verdient die allgemeinste Empfehlung. Wenn gleich die Gewächse darin — um das Werk auf einen so niedrigen Preis als kaum ein ähnliches statt findet, sehen zu können — verkleinert dargestellt werden, so sind sie doch in ihrer ungewöhnlichen Haltung und Gestalt und in dem Colorit so ganz der Natur getreu abgebildet, daß sie beim ersten Anblick schon erkannt werden. Dieses hat von dem Verfasser, einem eifrigen

Zapowiedziane przez P. Dra Lorek dzieło, mające za wierać odciski miedziane wszystkich roślin znajdujących się w Prusach, a którego pierwszy oddział ma wyjść na Wielkanoc r. p., zasługuje na powszechną zaletę. Chociaż dla niskości ceny, iak tylko w takowem dziele to było podobna uczynić, rośliny w mniejszym od naturalnego oddane są kształcie, to jednakże ich położenie, forma i kolory tak są zastosowane do natury, iż je znaący za pierwszym rzutem oka rozznać jest w stanie. To autor, gorliwy botanik, tem doskonałym mógł przywieść do skutku, ile że sam się

Botaniker, um so vollkommen geleistet werden können, da derselbe die Zeichnungen, den Stich und die Illumination mit eigenen Händen besorgt. Ein Werk dieser Art macht daher mit Recht Ansehen, um als ein vorzügliches Mittel zur Kenntniß der Pflanzen nicht nur in Schulen und Gymnasien eingeführt zu werden, sondern es wird auch jedem Botaniker und überhaupt allen, denen die Natur und das Vaterland nicht gleichgültig sind, von großem Nutzen seyn.

Das Nähere über die Herausgabe zeigt die Ankündigung, die in der Ueberschen Buchhandlung ausgegeben wird, selbst an.

gez. H a g e n.
Den 28sten December 1826.

trudni rysowaniem, odciskaniem i kolorowaniem. Dzieło takowe tém więcéy zasługuje na to, aby jako osobliwszy środek do znajomości roślin nie tylko do szkół i Gimnazyów za dzieło elementarne przyjęte było; lecz może ono bardzo być pożyteczne każdemu, dla którego przyrodzenie i oyczyzna nie jest obojętną rzeczą.

Dokładniejszą wiadomość o wydaniu powziąść można z doniesienia księgarńi Unzera.

podp. H a g e n.
d. 28. Grudnia 1826.

Nro. 62. I. Nro. 37. R. Januar 1827.

Die Censur der Steindruckfachen betreffend.

Den Magisträten an denjenigen Orten, in welchen sich Steindruckereien bereits befinden, oder für welche künftig die Einrichtung derselben nachgegeben werden wird, machen wir hiermit bemerlich, daß, in sofern sich Steindruckereien nur mit solchen Druckfachen befassen, auf welche die Bestimmung des letzten Satzes im Artikel IV. des Censur Gesetzes vom 18ten October 1819. paßt, namentlich mit Gelegenheits-Gedichten und Schriften, Schulprogrammen und andern einzelnen Blättern, in diesem Falle die Censur dieser Steindruckgegenstände, dem, der am Orte zum Censur bestellt ist, jedoch unter Aufsicht und

I. Nro. 37. R. Stycznia r. b.

Względem cenzury przedmiotów druku przemiennego.

Magistraty miast, w których drukarnie kamienne już znajdują się lub gdzie założenie, takowych na przyszłość dozwolnóm będzie, czyniemy na to uważnemi, że skoro drukarnie rzeczzone trudnią się tylko przedmiotami druku, do których postanowienie ostatniego peryodu w artykule IV. prawa cenzuralnego z dnia 18. Października 1819. stosuje się, mianowicie przygodnemi poematami i plami, programatami szkolnemi i innemi pojedynczemi pismami, w tym razie cenzura takowych ma pozostać temu, który w miejscu właściwem na cenzora jest wy-

Kontrolle des königlichen Ober-Präsidenten und der Kontrolle des königlichen Prezydium Naczelnego. Gdy zaś rzeczy drukowane wychodzą z granic przedmiotów cenzury politycznej oddanych, wówczas rzeczy litografowane się mające rzeczywistym cenzorom prowincji muszą być przełożone i tym końcem Królewskiemu Prezydium Naczelnemu prowincji podawane.

Die Inhaber der existierenden Buchdruckereien sind daher vorzuführen, von vorstehenden Bestimmungen zu unterrichten und zu unterschreiben der diesfälligen, von ihnen zu vollziehenden und zu den magistratualischen Akten zu nehmenden Verhandlungen zu veranlassen.

Posen, den 24. Januar 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung des Innern.

znaczoney, iednakże pod dozorem i kontrolą Królewskiego Prezydium Naczelnego. Gdy zaś rzeczy drukowane wychodzą z granic przedmiotów cenzury politycznej oddanych, wówczas rzeczy litografowane się mające rzeczywistym cenzorom prowincji muszą być przełożone i tym końcem Królewskiemu Prezydium Naczelnemu prowincji podawane.

Dla tego posiadzicieli istniejących drukarni kamiennych należy wezwać, z powyższemi przepisami ich obeznać, i kazać im podpisać zdziałane w téj mierze protokoły, które do akt magistratualnych mają być wzięte.

Poznań, dnia 24. Sycznia 1827.
Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 63. I. No. 268. Februar d. J.

Betrifft den Ausbruch der Schaafpockenkrankheit zu Bilino, Schrodaschen Kreises.

Nach einer Anzeige des landrätlichen Amtes Schrodaschen Kreises vom 30. v. M. ist unter der Schaafheerde zu Bilino die Pockenkrankheit ausgebrochen.

Posen, den 5. Februar 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 268. Lutego r. b.

O wybuchnieniu ospicy owczey w Bilinie Powiatu Sredzkiego.

Podług domiesienia Urzędu Radczoz Ziemiańskiego Powiatu Sredzkiego z dnia 30 z. m. wybuchła ospica owcza w Bilinie.

Poznań, dnia 5. Lutego 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 64. I. Nro. 519. Februar d. J.

Betrifft das Ausbrechen der Schaafpocken Krankheit in einigen Ortschaften des Pleschner, Samterschen und Posener Kreises.

Die in der Ortschaft Gablanowo, Pleschener Kreises, Slupanowo, Samterschen Kreises,

I. Nro. 519. Lutego r. b.

O ustaniu ospicy owczey w niektórych miejscach Powiatu Pleszewskiego, Szamotulskiego i Poznańskiego.

Podług raportów resp. Urzędów Radczoz - Ziemiańskich ustala ospica owcza w

Getrattowa und Vorwerk Neuhoff, Posenischen Kreises, geschlachten Schaafeucken haben nach den Anzeigen der betreffenden landrätlichen Aemter aufgeführt.

Posen, den 6. Februar 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung des Innern.

Fabianowie Powiatu Pleszewskiego, Słupanowie Powiatu Szamotulskiego i na folwarku Nowydwor Powiatu Poznańskiego.

Poznań, dnia 6. Lutego 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 65. I Nro. 1006. December 1826.

Das Probst Krajewski'sche Legat betreffend.

Der verstorbene Probst Thomas Krajewski zu Kröben hat in seinem unterm 14. Juli 1823 errichteten Testamente

a) dem Armen-Hospital in Kröben,

b) dem Militär-Lazareth in Posen,

ein unter beide Anstalten zu gleichen Theil zu distribuirendes Kapital von 25 Rthlr. legirt.

Posen, den 20. Januar 1827.

Königl. Preuss. Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 1006. Grudnia 1826.

Legat X gda Kraiewskiego.

Zmarły Proboszcz Tomasz Kraiewski w Krobi testamentem swym w dniu 14. Lipca 1823 zdziałanym, zapisał:

a) szpitalowi ubogich w Krobi,

b) lazaretowi wojskowemu w Poznaniu kapitał 25 Tal., w połowie dla każdego.

Poznań, dnia 20. Stycznia 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 66. I. No. 39. R. Januar d. J.

Betrifft die mangelhafte Abwartung der Bedeckung der Zuchtschritten auf den Beschälstationen des Posener Departements.

Die amtlichen Nachweisungen ergeben, daß nach Maaßgabe der Anzahl von Stuten, welche im Jahre 1825. im hiesigen Departement mit Königlichem Landbeschälern belegt worden sind, keine günstige Abfohlung stattgefunden hat.

Dies Resultat soll, nach den von dem Königlichem Haupt-Beistute Grabis darüber er-

I. Nro. 39. R. Stycznia r. b.

Tyczy się niestosownego postępowania przy stanowieniu klaczy na stacyach w Departamencie Poznańskim.

Urzędowe wykazy przekonywają, że w stosunku do ilości klaczy, które r. 1825. w tutejszym Departamencie z królewskimi ogierami stanowione były, liczba wydanych przez nie źrzebiąt niejest odpowiednią.

Wypadek ten, według objaśnień udzielonych z strony królewskogłówny stadi-

christen Aufklärungen seinen Grund keinesweges in der Beschaffenheit der Beschäler, sondern in der mangelhaften Abwartung der Bedeckung haben. Man bringt nämlich sehr häufig Stuten auf die Stationen, läßt solche einmal bedecken und holt keine Nachsprünge ein, betrachtet vielmehr die Sache als rein abgemacht.

Unter allen Hausthieren nimmt aber das Pferd am schwierigsten auf und der Fall ist nur selten, daß Stuten auf den ersten Sprung aufnehmen. Man bringt man zwar auch zuweilen die Stuten zum Nachsprung; es geschieht solches aber nur gelegentlich und nicht zur gehörigen Zeit, wo die zur Aufnahme reife Kofse vergangen ist, und dann die Stute abschlägt, ohne wirklich tragend zu sein.

Wir machen die Pferdezüchter hierauf aufmerksam, empfehlen ihnen eine sorgsamere Behandlung des Gegenstandes und verweisen sie wiederholtlich auf das unterm 25. Januar 1826. (Amtsblatt Nr. 8. Seite 104.) von uns empfohlene Werk:

„Kurze Anleitung zur Verbesserung der Pferdezucht, ein Hülfsbuch für den Landmann von A. J. Bachmann, Ober-Kocharzt des Königl. Preuß. Haupt-Bestüts zu Trakehnen und der landwirtschaftlichen Gesellschaft für Lithauen Mitglieder. Gumbinnen 1822. Preis 8 Sgr.“

Auch fordern wir die Herren Landräthe und Woyts auf, bei Gelegenheit den gemeinen Landmann zu belehren, was er zu thun hat, wenn er der königlichen Hengste sich mit Erfolg bedienen will.

Posen, den 25. Januar 1827.

Königl. Preuß. Regierung,
Abtheilung des Innern.

ny w Graditz, niepochoodzi bynajmniéy z niezdatności królewskich ogierów, ale z niestósownego postępowania przy stanowieniu. To jest: przyprowadzają zbyt często klacze na stacye, dopuszczają je raz do ogiera i nie powtarzają tego więcej, owszem uważają rzecz za zupełnie ukończoną.

Lecz z wszystkich zwierząt domowych najtrudniejsze do opłodnienia są klacze i rzadki bardzo przypadek, aby to za pierwszem dopuszczeniem nastąpiło. Przyprowadzają też wprawdzie niekiedy klacze do powtórzenia, ale tylko z przypadku i to w niestósownym czasie, gdzie już grzanie się klaczy ustalo, poczem klacz biie, chociaż nie jest opłodnioną.

Zwracamy na to uwagę trzymających konie, polecamy im baczniejsze w tym przedmiocie obchodzenie się i powtórnie odsyłamy ich do już przez nas pod dniem 25. Stycznia 1826. (Dzien. Urzęd. Nro 8. stron. 104.) poleconego im dzieła:

„Krótka wiadomość do polepszenia chowu koni, dzieło dla rolników przez A. J. Bachmana, Nadkonowola królewskopruskich głównych stadnin w Trakehnen i członka towarzystwa gospodarczego dla Litwy. Gumbin 1822. Cena 8 srebrników.“

Także wzywamy Jchmć Radzców Ziemiańskich i Woytów, aby przy zdarzonych okoliczności pouczali gospodarzy, jak sobie postępować mają, gdy chcą z pożytkiem klacze z królewskimi ogierami stanowiąc.

Poznań, dnia 25. Stycznia 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 67. II. Nro. 682. December 1826.

II. Nro. 682. Grudnia 1826.

Zum Wiederaufbau der katholischen Kirche zu Deutsch-Neukirch eingegangenen Kollekten-Gelder betreffend.

Durch die zum Wiederaufbau der katholischen Pfarre und Schulgebäude zu Deutsch-Neukirch stattgehabte katholische Kirchen- und Hauskollekte, sind aus dem hiesigen Regierungs-Bezirk nachstehende Beiträge:

Kollekta na odbudowanie kościoła katolickiego w Deutsch-Neukirch.

Z kollekty na restauracyą katolickich budynków plebańskich i szkolnych w Deutsch-Neukirch, po katolickich kościołach i domach odbyty, z tuteyszego obwodu regencyjnego następujące w płynęły składki:

I. An Kirchen-Collekten:

	Rthlr.	gr.	pf.
1) vom Dekanat Benschen	—	14.	9
2) — — Borek	—	4.	—
3) — — Duf	—	13.	7
4) — — Fraustadt	3.	20.	7
5) — — Gnesen	—	4.	2
6) — — Grätz	1.	19.	5
7) — — Kempen	—	25.	—
8) — — Kosten	1.	4.	6
9) — — Kestrzyn	—	4.	—
10) — — Kogonin	—	10.	6
11) — — Kroben	1.	7.	7
12) — — Krotoschin	—	10.	6
13) — — Miłoslaw	—	6.	10
14) — — Neustadt k. P.	—	10.	3
15) — — Neustadt a. B.	—	6.	4
16) — — Obornik	—	8.	9
17) — — Olebok	—	13.	5
18) — — Ostroszew	—	11.	8
19) — — Pleßchen	—	22.	8
20) — — Posen	1.	9.	11
21) — — Powidz	—	5.	—
22) — — Rogasen	—	6.	3
23) — — Schmiegel	—	22.	3
24) — — Schrimm	—	26.	1
25) — — Schroda	—	14.	8

I. Z kollekty po kościołach:

	Tal.	gr.	fen.
1) Z Dekanatu Zbąszyńskiego	—	14.	9
2) dito Borkoskiego	—	4.	—
3) dito Bukoskiego	—	13.	7
4) dito Wschowskiego	3.	20.	7
5) dito Gnieźnieńskiego	—	4.	2
6) dito Grodziskiego	1.	19.	5
7) dito Kempnińskiego	—	25.	—
8) dito Kościańskiego	1.	4.	6
9) dito Kostrzyńskiego	—	4.	—
10) dito Koźmińskiego	—	10.	6
11) dito Krobskiego	1.	7.	7
12) dito Krotoszyńskiego	—	10.	6
13) dito Miłosławskiego	—	6.	10
14) dito Lwóweckiego	—	10.	3
15) dito Nowomiejskiego	—	6.	4
16) dito Obornickiego	—	8.	9
17) dito Ołobockiego	—	13.	5
18) dito Ostrzeszowskiego	—	11.	5
19) dito Pleszewskiego	—	22.	8
20) dito Poznańskiego	1.	9.	11
21) dito Powidzkiego	—	5.	—
22) dito Rogozińskiego	—	6.	3
23) dito Smigielskiego	—	22.	3
24) dito Sremskiego	—	20.	1
25) dito Srodzkiego	—	14.	8

II. An Haus Collekten:

	Katr.	fg.	pf.
1) Haus dem Kreise Adelnau . . .	1.	21.	8
2) — — — Bienenbaum . . .	2.	26.	6
3) — — — Bomst . . .	4.	10.	1
4) — — — Duf . . .	3.	22.	8
5) — — — Fraustadt . . .	9.	2.	10
6) — — — Kofken . . .	3.	14.	—
7) — — — Kretzen . . .	6.	10.	9
8) — — — Kretschmar . . .	5.	29.	3
9) — — — Mieseritz . . .	—.	5.	—
10) — — — Obornik . . .	1.	17.	6
11) — — — Ostreszkow . . .	3.	20.	8
12) — — — Pletschen . . .	1.	20.	4
13) — — — Posen . . .	1.	15.	7
14) — — — Samter . . .	1.	21.	8
15) — — — Schrim . . .	2.	22.	11
16) — — — Schroda . . .	3.	29.	8
		3.	6
17) — — — Wreschen . . .	—.	20.	2
18) Von dem Oberbürgermeister Herselbst . . .	18.	12.	4
Summe der ganzen Kollekte 92 Rtl. 1 fgr 10 pf.			

eingegangen, und heute an die Königl. Regierung zu Opatow abgesandt worden.

Posen, den 31. Januar 1827.

Königliche Preussische Regierung.
Abtheilung für die Kirchenverwaltung und
das Schulwesen.

II. Z kollekty po domach:

	Tal.	fg.	fen.
1) Z Powiatu Odolanowskiego . . .	1.	21.	8
2) dito Międzychodzkiego . . .	2.	26.	6
3) dito Babimostkiego . . .	4.	10.	1
4) dito Bukoskiego . . .	3.	22.	8
5) dito Wschowskiego . . .	9.	2.	10
6) dito Kościańskiego . . .	3.	14.	—
7) dito Krobskiego . . .	6.	10.	9
8) dito Krotoszyńskiego . . .	5.	29.	3
9) dito Międzyrzeckiego . . .	—.	5.	—
10) dito Obornickiego . . .	1.	17.	6
11) dito Ostreszowskiego . . .	3.	20.	8
12) dito Pleszewskiego . . .	1.	20.	4
13) dito Poznańskiego . . .	1.	15.	7
14) dito Szamotulskiego . . .	1.	21.	8
15) dito Sremskiego . . .	2.	22.	11
16) dito Srodzkiego . . .	3.	29.	8
		3.	6
17) dito Wizesińskiego . . .	1.	22.	3
18) od Nadburnistrza tutey- szego . . .	18.	12.	4
ogół 92 Tal. 1 fgr. 10 fn.			

które dzisiaj Król. Regencyi w Opolu przesłane zostały.

Poznań, dnia 31 Stycznia 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw kościelnych i szkolnych.

Nro. 68. II. Nro. 683. Dezember 1826.

II. Nro. 683. Grudnia 1826.

Betrifft die Kollekte-Gelder zum Wiederaufbau
der Marien-Kirche zu Liegnitz.

Kollekta na odbudowanie kościoła N. M. Panny
w Lignicy.

Zum Wiederaufbau der abgebrannten Ma-
rien-Kirche zu Liegnitz, sind; mit Ausschluß

Na odbudowanie spalonego kościoła N.
P. Maryi w Lignicy, wyłącznie kwoty z

des noch nicht eingekauften Betrages vom
 Trausädler evangelischen Kirchenkreise, an
 Kollekten Geldern in hiesigen Regierungs-
 Bezirk eingekommen:

	Rtbl.	gr.	sf.
1) vom Birnbaumer evangelis- schen Kirchen-Kreise	3.	—.	2
2) vom Pofanower dito	6.	26.	—
3) — Trausädler dito	—.	—.	—
4) — Karger dito	4.	19.	9
5) — Krotoschiner dito	3.	29.	3
6) — Liffner dito	3.	23.	6
7) — Meseriger dito	5.	5.	2
8) — Pofener dito	5.	27.	9
9) von den evangelischen Unterdä- Gemeinden	3.	10.	—
zusammen	36 Rtbl.	21 gr.	7sf.

Wschowskiego ewangelickiego powiatu ko-
 ścielnego jeszcze nie nadesłaney, z tutey-
 szego obwodu regencyjnego następujące
 weszły oliary:

	Tal.	gr.	fen
1) Z Międzychodzkiego okręgu kościelnego ewangelickiego	3.	—.	2
2) Z Bojanowskiego dito	6.	26.	—
3) Z Wschowskiego dito	—.	—.	—
4) Z Kargowskiego dito	4.	19.	9
5) Z Krotoszyńskiego dito	3.	29.	3
6) Z Łaszczyńskiego dito	3.	23.	6
7) Z Międzyrzeckiego dito	5.	5.	2
8) Z Poznańskiego dito	5.	27.	9
9) Od zborów Jednoty ewanieli- ckiej	3	10.	—
ogółem	36 Tal	21 gr.	7fen.

Posen, den 31. Januar 1827.
 Königl. Preussische Regierung,
 Abtheilung für die Kirchenverwaltung und
 das Schulwesen.

Poznań, dnia 31. Stycznia 1827.
 Królewsko - Pruska Regencya,
 Wydział zarządu kościołów i szkół.

Nro. 69. III. Nro. 1266. Februar d. J.

III. Nro. 1266. Lutego r. b.

Die Ausrottung der Wölfe betreffend.

Względem wytopienia Wilków.

Da sich bei der eingetretenen Kälte häufig
 Wechselwölfe zeigen, so beauftragen wir das
 gesammte Forst- und Jagd- Personale, so wie
 auch die Landes- Polzei- Behörden, diesem
 Uebelstande die nöthige Aufmerksamkeit zu
 schenken, und ganz besonders das durch das
 Amtsblatt vom 5ten August 1820. so genau
 vorgeschriebene Vergiften mit Krähen- Augen
 in Anwendung zu bringen, auch sogleich in

Gdy z nastaniem mrozów częstokroć po-
 kazują się przechodnie wilki, zalecamy
 wszystkim oficyalistom leśnym i myśli-
 wym, równie jak władzom policyjnym,
 ażeby na to potrzebną zwracali uwagę, a
 nadewszystko używali trucia wroniém o-
 kiem, opisanego dokładnie w Dzienniku
 Urzędowym z dnia 5. Sierpnia 1820, oraz
 niebawnie stósownie do ogłoszonego przez

Gemäßheit der Amtsblatts-Verfügung vom 24ten November 1824. die nöthigen Jagden zu veranstalten, wenn sich Wölfe spüren lassen. Alle Woyt-Aemter werden aber auf das nachdrücklichste angewiesen, sogleich den Herren Landräthen Anzeige zu machen, wenn das Letztere der Fall ist, oder die Wölfe gar gefressen hätten.

Posen, den 18. Februar 1827.

Königliche Preussische Regierung,
Abtheilung für die direkten Steuern und
für die Domainen und Forsten.

Dzien. Urząd. rozporządzenia z dnia 21. Listopada 1824. potrzebne przedsiębrali polowania, skoro się ślad wilków znajdzie. Urzędy woytowskie najmocniejszy odbierają zalecenie, ażeby niezwłocznie donosiły Urzędowi Radczozo-Ziemiańskiemu, gdy się to ostatnie wydarzy, lub gdyby wcale wilki kogo pokąsały.

Poznań, dnia 18. Lutego 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział podatków stałych, dóbr i lasów
skarbowych.

Nro. 70. Nro. 1521. Januar d. J.

Die zu machende Bestellung auf sojeb Steinsalz betreffend.

Die resp. Besitzer von Viehheerden werden aufgefodert, ihren Bedarf an sojem Steinsalze zur Viehheerde pro 1827. auf ein Jahr bei den Königl. Salz-Magazinen zu Posen, Egershow, Kempen, Schwerin, Zitzke, Birnbaum, Bromberg, Kafel, Czarnikow, Jilehne, und Schwusen, welche mit dieser Salzartung nur ausschließlich versorgt werden können, in gewöhnlicher Art schriftlich anzugeben, und diese Anzeigen mit ihrer deutlichen Namens-Unterschrift, Angabe des Wohnorts und der benötigten Quantität sojem Steinsalzes für den oben bemerkten Zeitraum versehen, spätestens bis zum 1. April c. zu einem der benannten Magazine gelangen zu lassen, da dann die Bestellungslisten geschlossen und an mich eingeschickt werden, und nachträgliche Bestellungen nicht beachtet werden können.

Posen, den 31. Januar 1827.

Beheimter Ober-Finanzrath und
Provizural- Secrer, Director.
Löffler.

Nro. 1521. Stycznia r. b.

Względem zamawiania soli w bałwanach.

Wzywają się posiadacze trzod owiec, ażeby potrzebną ilość soli w bałwanach pro 1827. na rok jeden Król. Magazynom solnym w Poznaniu, Czeszewie, Kempnie, Skwierzynie, Sierakowie, Międzychodzie, Bydgoszczy, Nakle, Czarnikowie, Wieluniu i Schwusen, które tym gatunkiem soli tylko wyłącznie zaopatrzone być mogą, w zwyczajnym sposobie na piśmie donieśli i doniesienia te z wyraźnym podpisem, wymienieniem miejsca zamieszkania i potrzebnéj ilości soli w bałwanach na wzmiarkowany czas naydaléj do dnia 1. Kwietnia r. b. iednemu z tych magazynów podali, gdyż wówczas lista zamowień zostanie zamknięta, a na późniejszy zamówienia względ mianym niebędzie.

Poznań, dnia 31. Stycznia 1827.

Tajny Nadradzca Dyansowy i
Prowincyalny Dyrektor
poborów.

L ö f f l e r.

Nro. 71. Nro. 500. Januar d. J.

In dem letzten Vierteljahre 1826 sind folgende resp. Aufstellungen und Beförderungen vorgekommen:

a) Bei dem Haupt-Steuer-Amte
Posen:

- 1) der Invalide Unteroffizier Lonzer zum Steuer-Aufscher in Posen;
- 2) der Fuß-Aufscher Uhse aus Posen zum reitenden Aufscher in Steinfewo.

b) Bei dem Haupt-Zoll-Amte zu
Strzałkowo:

- 3) der Ober-Steuer-Kontrollleur Glesmer aus Meseritz zum Steuer-Amts-Kendanten nach Gnesen.

c) Bei dem Haupt-Steuer-Amte zu
Meseritz:

- 4) der Steuer-Einnehmer Johannes aus Barcin zum Ober-Kontrollleur nach Schwerin;
- 5) der berittene Steuer-Aufscher Schöning aus Meseritz in gleicher Eigenschaft nach Wollstein;
- 6) der berittene Aufscher Kunath aus Wollstein in gleicher Qualität nach Meseritz;
- 7) der Steuer-Aufscher Meyer aus Schwerin in gleicher Stellung nach Gräß;
- 8) der Steuer-Aufscher Franke aus Gräß in dieser Eigenschaft nach Schwerin.

d) Haupt-Amtsbezirk Pogorzelice:

- 9) der Ober-Steuer-Kontrollleur Bothe aus Rawicz in gleicher Eigenschaft nach Sambrischel;

Nro. 500. Stycznia r. b.

W ostatnim ćwierćroczu 1826. zostali resp. ustanowieni i posunięci:

a) przy Głównym Urzędzie poborowym w Poznaniu.

- 1) Inwalid podoficer Lonzer na dozorcę poborowego w Poznaniu.
- 2) Dozorca pieszy Uhse z Poznania na konnego dozorcę w Steżewie.

b) przy Główny Komorze w Strzałkowie.

- 3) Nadkontroler poborowy Glesmer z Międzyrzecza na kassjera urzędu poborowego w Gnieźnie.

c) przy Głównym Urzędzie poborowym w Międzyrzeczu.

- 4) Poborca Johannes z Barcina na Nadkontrolera w Skwierzynie.
- 5) Konny dozorca poborów Schöning z Międzyrzecza w równym znaczeniu do Wolsztyna.
- 6) Konny dozorca Kunath z Wolsztyna w tymże znaczeniu do Międzyrzecza.
- 7) Dozorca poborów Meyer z Skwierzyny na równą posadę do Grodziska.
- 8) Dozorca poborów Franke z Grodziska w tymże samy własności do Skwierzyny.

d) Obwód Urzędu Głównego Pogorzelice.

- 9) Nadkontroler poborów Bothe z Rawicza w równym znaczeniu do Zaniemysła.

- 10) der Grenz-Aufsesser Hartwig aus Ciesla in Stelle des pensionirten Steuer-Aufsessers Göls nach Schrimm.
- e) Haupt, Amts, Bezirk Skalmierzyce:
- 11) der Grenz-Aufsesser Kurowski aus Kucharki zum vertriebenen Grenz-Aufsesser nach Robakow.
- f) Haupt, Amts, Bezirk Lissa:
- 12) Der Ober-Steuer-Kontrollleur Toporski aus Santomischel in gleicher Qualität nach Rawicz;
- 13) der Steuer-Aufsesser Koch aus Zdun zum ersten Steuer-Aufsesser nach Krotoschin;
- 14) der Grenz-Aufsesser Wachholz aus Gaj, Haupt, Amts, Bezirks Strzalkowo, in Stelle des verstorbenen Steuer-Aufsessers Quas nach Krotoschin;
- 15) der Steuer-Aufsesser Lange aus Zaborowo, in gleicher Eigenschaft nach Krotoschin;
- 16) der Steuer-Aufsesser Obst aus Rawicz in gleicher Stellung nach Zdun;
- 17) der Steuer-Aufsesser Hinz aus Krotoschin in gleicher Eigenschaft nach Rawicz;
- 18) Der Steuer-Aufsesser Klausinski aus Zaborowo.
- 10) Dozorca graniczny Hartwig z Ciesla w miejsce pensionowanego dozorcę wyborów Góls do Sremu.
- e) Obwód Urzędu Głównego Skalmierzyce.
- 11) Dozorca graniczny Kurowski z Kucharek na konnego dozorcę granicznego do Robakowa.
- f) Obwód Urzędu Głównego Lieszno.
- 12) Nadkontroler poborów Toporski z Zaniemyśla w równy funkcji do Rawicza.
- 13) Dozorca poborów Koch z Zdun na pierwszego dozorcę poborowego do Krotoszyna.
- 14) Dozorca graniczny Wachholz z Gaju obwodu Urzędu Głównego Strzalkowo na miejsce zmarłego dozorcę poborowego Quas do Krotoszyna.
- 15) Dozorca poborów Lange z Zaborowa na równą posadę do Krotoszyna.
- 16) Dozorca poborów Obst z Rawicza na równą posadę do Zdun.
- 17) Dozorca poborów Hinz z Krotoszyna w téżę własności do Rawicza.
- 18) Dozorca poborów Klausinski z Krotoszyna w tém samym znaczeniu do Zaborowa.

Poznań, dnia 9 Lutego 1827.

Geheimer Ober-, Finanz-, Rath und Provinzial-Steuer-Direktor.

Tajny Nadradzca Finansowy i Prowincyalny Dyrektor poborów.

L o f f l e r.

podp. Loeffler.